

Vyvěšeno dne: 12. 3. 2026

Svěšeno dne: 26. 3. 2026

Radka Kratochvílová

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci navrhovatelů: **a) Spolek zdravého bydlení Chrudichromy**, IČO 088 62 885, se sídlem Chrudichromy 79, **b) Za lepší životní prostředí, z. s.**, IČO 227 17 757, se sídlem Sudice 38, oba zast. Mgr. Lenkou Kotulkovou, advokátkou, se sídlem Kopečná 241/20, Brno, proti odpůrci: **obec Bořitov**, se sídlem Náměstí U Václava 11, Bořitov, zast. JUDr. Petrem Fialou, advokátem, se sídlem Helfertova 2040/13, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Občané Malhostovic za Optimalizovanou D43, z. s., IČO 143 95 673, se sídlem Malhostovice 152, II) Ing. František Grézl, Ph.D., Malhostovice 125, III) Občané za ochranu kvality bydlení v Brně-Bosonohách z. s., IČO 266 60 407, se sídlem Pražská 469/29, Brno, IV) Jihomoravský kraj, se sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, zast. JUDr. Petrem Fialou, advokátem, se sídlem Helfertova 2040/13, Brno, o návrhu na zrušení opatření obecné povahy – změny č. 1 Územního plánu Bořitov vydaného zastupitelstvem odpůrce dne 19. 6. 2023, o kasačních stížnostech odpůrce a osoby zúčastněné na řízení IV) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2025, č. j. 73 A 3/2024-277,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti odpůrce a osoby zúčastněné na řízení IV) **se z a m í t a j í .**
- II.** Odpůrce **je p o v i n e n** zaplatit každému z navrhovatelů a) a b) náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4.383 Kč** (celkem 8.766 Kč) do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně navrhovatelů a) a b) Mgr. Lenky Kotulkové, advokátky.
- III.** Osoba zúčastněná na řízení IV) **je p o v i n n a** zaplatit každému z navrhovatelů a) a b) náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4.383 Kč** (celkem 8.766 Kč) do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně navrhovatelů a) a b) Mgr. Lenky Kotulkové, advokátky.
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení I) až III) **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Navrhovatelé a) a b) se společně podaným návrhem ze dne 29. 6. 2024 domáhali zrušení opatření obecné povahy – Změny č. 1 územního plánu Bořitov vydaného zastupitelstvem odpůrce dne 19. 6. 2023 (dále též „*změna územního plánu*“). Eventuálně požadovali zrušení této změny územního plánu v částech vymezení *koridoru dopravní infrastruktury „DS41“ pro silnici I/43* (dále též „*koridor DS41*“) a vymezení *koridoru dopravní infrastruktury „DSÚKB“ pro úroňovou křižovatku Bořitov* (dále též „*koridor DSÚKB*“), a to včetně všech s nimi souvisejících staveb a opatření.

[2] Krajský soud v Brně v záhlaví označeným rozsudkem zrušil změnu územního plánu v části vymezení *koridoru dopravní infrastruktury „DS41“ pro silnici I/43* a v části vymezení *koridoru dopravní infrastruktury „DSÚKB“ pro úroňovou křižovatku Bořitov*, a to včetně všech s nimi souvisejících staveb a opatření.

[3] Pro účely řízení o kasačních stížnostech odpůrce a osoby zúčastněné na řízení IV) jsou relevantní následující části odůvodnění napadeného rozsudku.

[4] K absenci procesu posouzení vlivů na životní prostředí (dále též „*SEA*“) ve vztahu ke změně územního plánu krajský soud uvedl, že v případě koridoru DS41 se sice jedná o převzetí koridoru komunikace stanovené na úrovni zásad územního rozvoje, ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023, ale neplyne, že by v takovém případě automaticky nemělo proběhnout posouzení SEA na úrovni územního plánu v rozsahu stanoveném zákonem, resp. judikaturou. Povinnost provést SEA i na úrovni územního plánu vyplývá z § 19 odst. 2 stavebního zákona a přílohy k tomuto zákonu, jakož i z judikatury Nejvyššího správního soudu, která se již obdobnými případy zabývala. Pod § 55 odst. 3 větu třetí ve spojení s § 55a odst. 2 písm. e) stavebního zákona pak lze zahrnout pouze ty změny územního plánu, u nichž nelze rozumně předpokládat, že by mohly mít jiné vlivy na životní prostředí, než které již podléhaly posouzení v nadřazené územně plánovací dokumentaci.

[5] Ačkoliv by bylo koncepčnější, pokud by posouzení vlivů celé komunikace 43 mohlo proběhnout v potřebné míře konkrétnosti toliko v jednom vyhodnocení SEA jako celku, Aktualizace č. 1 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje z roku 2020 (dále též „*AZÚR*“) jednoznačně rozděluje úkoly v této oblasti mezi krajskou a obecní úroveň. Sama tak toto možné koncepčnější řešení vyloučila a vyhodnocení SEA v konkrétnější míře ponechala pro posouzení v místním kontextu jednotlivých dotčených obcí. Neobstojí proto argument, že vyhodnocení SEA na úrovni zásad územního rozvoje již vše relevantní posoudilo a není tu cokoli, co by bylo ještě třeba doplnit. Posouzení SEA se na krajské úrovni dostatečně a komplexně nezabývá konkrétními a specifickými vlivy komunikace 43 na území odpůrce a jeho okolí ve smyslu přílohy stavebního zákona. Vyhodnocení SEA k AZÚR současně identifikuje mnoho dopadů na životní prostředí, které bylo třeba při přijímání územních plánů dotčených obcí zohlednit. Nejedná se tedy o opakované posuzování téhož, neboť z vyhodnocení SEA na krajské úrovni není dostatečně známo konkrétní posouzení všech vlivů koridoru pro komunikaci 43 na Bořitov.

[6] Krajský soud shledal, že stanovisko krajského úřadu ani následné koordinované stanovisko neobsahuje dostatečné odůvodnění, proč nebylo nutné provádět vyhodnocení SEA k napadené změně územního plánu. Ve vztahu ke koridoru DS41 je SEA k AZÚR značně obecná a nepojednává o možném ovlivnění všech relevantních složek; AZÚR přitom pro úroveň

pokračování

územního plánování stanoví určité úkoly, jejichž splnění a vliv na životní prostředí nebyl vyhodnocen. Koridor DSÚKB byl ve změně územního plánu vymezen, aniž by byl převzat z AZÚR, a nebyl doposud z hlediska vlivu na životní prostředí nikdy posouzen. Krajský úřad ve svém stanovisku ani následném koordinovaném stanovisku vůbec nepracoval s rozhodnými kritérii vymezenými v příloze č. 8 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále též „*zákon o posuzování vlivů na životní prostředí*“), a těmito se ve vztahu k předmětným koridorům nezabýval. Rovněž neuvedl, kde přesně byl při přípravě změny územního plánu zohledněn požadavek minimalizace vlivů a dopadů koridoru pro komunikaci 43, jak ukládá AZÚR. Pořizovatel a jeho prostřednictvím i odpůrce tento nepřekoumatelný závěr krajského úřadu převzal, a tím zatížil změnu územního plánu závažnou procesní vadou.

[7] Krajský soud dále konstatoval, že nejde o neproporcionální zásah do ústavně garantovaného práva na samosprávu. Zájmy na ochraně životního prostředí, odůvodňující nutnost řádně posoudit, zda provést vyhodnocení SEA, převáží nad právem odpůrce na samosprávu. Zrušení části územního plánu je adekvátním následkem závažného pochybení, ke kterému v posuzované věci došlo. Sám odpůrce totiž při schvalování změny územního plánu v rámci své samosprávy nemohl kvůli chybějícímu odůvodnění, zda provést vyhodnocení SEA, nalézt spravedlivou rovnováhu mezi všemi střetávajícími se zájmy, včetně zájmů environmentálních.

[8] K otázce, zda mělo být provedeno hodnocení hlučnosti, krajský soud uvedl, že pokud by mělo proběhnout vyhodnocení SEA, pak by součástí vyhodnocení SEA mělo být i hodnocení hlučnosti coby jednoho z vlivů, které bylo třeba na konkrétnější úrovni územního plánu posoudit. Vzhledem k tomu, že posuzování vlivů záměru na životní prostředí nenahrazuje posuzování vlivů koncepce na životní prostředí, nelze při neprovedení hodnocení hlučnosti argumentovat tím, že podrobnější vyhodnocení jednotlivých záměrů proběhne až při umísťování staveb na podkladě projektové dokumentace. Co se pak týče samotného provedení hodnocení hlučnosti, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí (dále též „*směrnice o hodnocení hlučnosti*“), jednoznačně stanoví, že pro účely akustického plánování a vymezení hlukových zón lze podle čl. 5 odst. 3 používat i jiné indikátory než „*L_{den}*“ a „*L_{night}*“. Není tedy nutné, aby tuzemská právní úprava pro účely zásad územního rozvoje upravovala indikátory a jejich hodnocení shodně se směrnicí o hodnocení a řízení hluku.

[9] Krajský soud se neztotožnil se závěrem krajského úřadu v koordinovaném stanovisku ze dne 23. 2. 2023 k návrhu změny územního plánu z hlediska zákona č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále též „*ZPF*“), že předmětná komunikace bude vedena ve středu koridoru DS41, a proto v rámci území obce Bořitov nedojde k žádnému záboru ZPF. Smyslem daného koridoru je ohraničit určité území, v jehož (celém) rámci může být v navazujících územně povolovacích procesech umístěna stavba dané komunikace. Kdyby přicházelo v úvahu pouze to, že komunikace 43 povede středem daného koridoru, pozbývalo by smyslu jej vymezovat v širším rozsahu, než jaký je nezbytný k realizaci samotné komunikace. Pokud byl koridor DS41 vymezen i na území obce Bořitov, nelze vyloučit, že i na tomto území může dojít k záboru ZPF. Odůvodnění krajského úřadu založené právě na tom, že k záboru nedojde, proto nemůže obstát. Je též chybou, pokud doplňující stanovisko krajského úřadu ze dne 7. 3. 2023 odkazuje na projektovou dokumentaci ke stavbě křižovatky „*I/73 Bořitov - Svitávka, PK OSSENDORF s.r.o., 06/2022*“, která není součástí správního spisu.

II. Obsah kasačních stížností a vyjádření účastníků řízení

II. a) Kasační stížnost odpůrce

[10] Odpůrce [dále též „stěžovatel a)“] proti tomuto rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost, v níž namítl, že posuzování hlučnosti plánované silniční dopravní infrastruktury musí být provedeno až v rámci posuzování vlivů záměru na projektové úrovni.

[11] Pořizovatel změny územního plánu postupoval v souladu se stavebním zákonem a stanovisky dotčených orgánů; krajský úřad posouzení vlivů územního plánu na životní prostředí nepožadoval. Krajský soud neuznal, že SEA nemá být pouhou formální povinností, nýbrž smysluplným nástrojem, který má přinést relevantní poznatky, které mohou ovlivnit rozhodování o konečné podobě koncepce. Rovněž pomíjí, že v době projednávání změny územního plánu nebyly k dispozici podklady, na jejichž základě by bylo možné zpřesnit vymezení koridoru jeho zúžením. Krajský úřad proto nemohl dovodit, že by na úrovni obce došlo k úpravám, které by vedly ke změně obsahu zásad územního rozvoje. Za situace, kdy vlivy plánované dopravní infrastruktury byly posouzeny a schváleny na úrovni kraje, nebylo možné, aby na obecní úrovni byly identifikovány nové negativní vlivy, které by vymezení předmětného koridoru znemožnily. Stěžovatel, jehož územím má vést část silniční dopravní infrastruktury, která je součástí celostátní sítě, není schopen samostatně vyhodnotit celkové přínosy a dopady. Lokální zhoršení totiž bývá kompenzováno zlepšením situace v jiných částech regionu.

[12] Vyhodnocení SEA na krajské úrovni bylo dostatečně podrobné. Další posouzení SEA na obecní úrovni již nemůže přinést relevantní informace, které by na podobu vymezení koridorů v územním plánu stěžovatele mohly mít reálný vliv. Požadavek krajského soudu na odůvodnění jeho neprovedení na úrovni obce je proto neoprávněný, přemrštěný a nadto ohrožující funkčnost a stabilitu systému územního plánování a právní jistotu občanů. K tomu lze odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11.

[13] Závěr krajského soudu, že ze stavebního zákona neplyne, že v případě převzetí koridoru komunikace stanovené zásadami územního rozvoje automaticky nemá proběhnout vyhodnocení SEA, je v rozporu s principem zákazu opakovaného posuzování vlivů stejných záměrů, jak stanoví § 55 odst. 3 stavebního zákona. Rozhodnutím krajského soudu je stěžovatel fakticky nucen k posouzení vlivů nikoli celé koncepce, nýbrž pouze zrušených koridorů dopravní infrastruktury. Takový postup je nelogický a neefektivní, neboť nepřináší žádný praktický přínos. Nejjednodušším a nejrychlejším řešením je v tomto případě vydání povolení záměru ve prospěch Ředitelství silnic a dálnic v souladu se zásadami územního rozvoje.

[14] Krajský soud tím, že zrušil část územního plánu, zasáhl do činnosti stěžovatele a) jako územního samosprávného celku, který zrušenou část územního plánu vydal ve své samostatné působnosti. Lze poukázat na nález Ústavního soudu ze dne 30. 9. 2002, č. j. IV. ÚS 331/02, podle něhož je zásah do ústavně zaručeného práva na samosprávu přípustný toliko tehdy, pokud to ochrana zákona nepochybně vyžaduje. Nepochybným požadavek na ochranu zákona není, jestliže byl takový požadavek správními soudy dovozen, nikoli restriktivním, ale extenzivním výkladem, který nemá oporu v dikci zákonné úpravy, třebaže by nebylo pochyb o logice, účelnosti a rozumném smyslu takového požadavku. Krajský soud založil své rozhodnutí na argumentaci věcně spočívající v nenaplnění požadavku na odůvodnění neprovedení vyhodnocení SEA ve vztahu ke zrušené části územního plánu. K závěru o nezbytnosti odůvodnit neprovedení vyhodnocení SEA dochází krajský soud právě za použití extenzivního výkladu. Podmínka přípustnosti zásahu do práva na samosprávu spočívající v nepochybném požadavku na ochranu zákona tak nebyla krajským soudem splněna.

[15] Krajský soud dále nesprávně vyhodnotil jako „*spekulativní*“ závěr krajského úřadu, uvedený v koordinovaném stanovisku ze dne 23. 2. 2023, podle něhož vymezení koridoru DS41

pokračování

nevyvolá nároky na zábor zemědělského půdního fondu. Ačkoliv konkrétní trasování komunikace není dosud definitivně určeno, je již na základě stávajících fyzických podmínek v dotčeném území zjevné, že varianta, jež by vedla k záboru zemědělského půdního fondu v rámci území obce Bořítov, objektivně nemůže přicházet v úvahu. Uvedené vyplývá z toho, že uvnitř „vykrojení“ předmětného koridoru se nachází maloplošné zvláště chráněné území – přírodní památka „Čtvrťky za Bořím“. Je zřejmé, že v místech tohoto chráněného území komunikace být trasována nemůže. Aby vůbec přicházelo v úvahu trasování komunikace tak, že bude alespoň částečně umístěna v severní části koridoru DS41, musela by komunikace být navržena s takovým směrovým obloukem, který by ale znemožňoval, aby komunikace splňovala požadované směrové a rychlostní parametry (kategorie S 26,0/130).

[16] Nelze souhlasit ani se závěrem krajského soudu, že údajná absence projektové dokumentace křižovatky „I/73 Bořítov – Svitávka, PK OSSENDORF s.r.o. 06/2022“ ve správním spise představuje tak závažné porušení, které samo o sobě odůvodňuje zrušení části územního plánu. Je nepochybné, že projektová dokumentace existovala a byla v době pořizování změny územního plánu relevantním podkladem, s nímž se mohli účastníci seznámit. Judikatura Nejvyššího správního soudu konstantně vychází z toho, že ke zrušení územního plánu (či jeho části) lze přistoupit pouze tehdy, byla-li zjištěna procesní vada dosahující takové intenzity, že je schopna zpochybnit zákonnost opatření obecné povahy jako celku. V nyní posuzovaném případě však absence založení projektové dokumentace do správního spisu této intenzity nedosahuje. Správní soudy jsou v obdobných případech povinny vždy náležitě vážit význam základního práva na samosprávu na straně jedné a význam důvodů svědčících pro zásah do tohoto práva na straně druhé; zásah musí být přiměřený závažnosti takových důvodů (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 8. 2023, č. j. IV. ÚS 938/22). Výsledek poměrování musí soud ve svém rozhodnutí přesvědčivě vyjádřit. Tomuto požadavku však krajský soud ve vztahu k domnělým nedostatkům postupu z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu nedostál. V této části je proto napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

II. b) Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení IV)

[17] Osoba zúčastněná na řízení IV) [dále též „stěžovatel b)“] podala proti rozsudku krajského soudu rovněž kasační stížnost, v níž se ztotožnila s právním názorem odpůrce a uplatnila obsahově totožné námitky jako odpůrce. Jedinou odchylkou je námitka, že krajský soud nesprávně kritizoval nedostatečné posouzení AZÚR a zároveň stěžovateli b) vytkl, že měl komplexněji posoudit komunikaci 43, aniž vzal v úvahu posouzení, které stěžovatel b) provedl v kapitole A. AZÚR, které vychází z „Územní studie nadřazené dálniční a silniční síť v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno“. Ta se podrobně věnovala aspektům, které krajský soud v bodě 96 napadeného rozsudku zmínil.

II. c) Vyjádření ke kasačním stížnostem

[18] Navrhovatelé ve **vyjádření ke kasační stížnosti odpůrce** uvedli, že právní názor odpůrce, že posouzení hlučnosti ve fázi územního plánování není vyžadováno, je v rozporu se závaznou unijní legislativou, a to se směrnicí o hodnocení hlučnosti a směrnicí Komise 2015/996, o stanovení společných metod hodnocení hluku. Hluková studie měla být provedena již v SEA, nikoliv až v rámci EIA. Vyhodnocení hlučnosti v rámci SEA je nutné provést pomocí tzv. společných metod dle přílohy směrnice 2015/996, neboť český právní řád jiné hlukové indikátory nezakotvuje. V případě, že by byl Nejvyšší správní soud jiného názoru, navrhuji předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „SDEU“).

[19] Posouzení vlivů na životní prostředí mělo být vzhledem k nadmístním dopravním koridorům obsaženým jak v AZÚR, tak i v rámci změny územního plánu, v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí provedeno jak na úrovni ZÚR, tak na úrovni územního plánu. Vyhodnocení SEA na úrovni ZÚR nemůže být úplné a nahradit vyhodnocení SEA na úrovni systému územního plánování všech obcí. Posuzování na jednotlivých úrovních hierarchie musí být dle unijního práva na každé z úrovní plnohodnotné. Nejedná se přitom o opakované posuzování. Vyhodnocení SEA bylo nutno provést také proto, že AZÚR stanovila úkoly pro územní plánování na úrovni obcí. Také na tomto místě stěžovatelé navrhuji případné položení předběžné otázky SDEU. Vyhodnocování koncepcí na několika stupních hierarchie územního plánování nevyloučil ani stavební zákon. Z „*Metodického sdělení ke způsobu uplatnění § 55 odst. 3 stavebního zákona*“ ze dne 30. 9. 2021, č. j. MMR-73310/2021-81, vydaného Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem životního prostředí, pak vyplývá, že by aplikace tohoto ustanovení v některých případech vedla k rozporu se závaznou evropskou legislativou.

[20] Stěžovatelova tvrzení o zásahu do práva na samosprávu jsou nekonkrétní. Judikatura, na niž ve vztahu k právu na samosprávu poukazuje, je nepřiléhavá. Nepřiléhavý je též poukaz na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 7. 2023, č. j. 63 A 5/2021-135, ve věci města Třebíče. Co se týče ochrany ZPF, stěžovatelka a) nebyla oprávněna jakkoliv předjímat, jak budou vedeny trasy nových komunikací v rámci vymezených koridorů.

[21] Ve **vyjádření ke kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení IV)** navrhovatelé nejprve vyslovili pochybnost o tom, že stěžovatel b) je dotčenou stranou. Stěžovatel b) v AZÚR sám vyslovil, že k naplnění některých bodů vyplývajících z AZÚR je potřeba provést vyhodnocení SEA, v kasační stížnosti však zastává opačný názor, že SEA být provedena neměla. Posouzení komunikace 43, které bylo stěžovatelem b) provedeno v územní studii, nemůže nahradit vyhodnocení SEA. Územní studie není závazná, a je tak pro projednávanou věc irelevantní. Co se týče zasažení práva na samosprávu stěžovatele b), stěžovatel nijak nevysvětluje, jak konkrétně bylo toto jeho právo dotčeno. K dalším námitkám navrhovatelé odkázali na vyjádření ke kasační stížnosti odpůrce.

[22] Stěžovatel a) v **replíce** k vyjádření navrhovatelů zopakoval, že posouzení SEA v maximálně možné míře proběhlo již na krajské úrovni. Posouzení SEA na úrovni územního plánu nemůže přinést identifikaci nových relevantních negativních vlivů, které by mohly ovlivnit vymezení předmětného koridoru. Podrobné a individuální posouzení vlivů, včetně posouzení hluku, bude předmětem až navazujících správních řízení, až bude zřejmé přesné umístění, technické řešení a provozní parametry konkrétních staveb. Tento přístup je dlouhodobě potvrzován judikaturou. Pro akustické plánování není předepsáno použití indikátorů stanovených v příloze směrnice o hodnocení hlučnosti. Bez ohledu na výklad navrhovatelů k § 55 odst. 3 stavebního zákona je nutné toto ustanovení na posuzovaný případ aplikovat.

[23] Stěžovatel b) v **replíce** k vyjádření navrhovatelů uvedl, že z § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném do 31. 12. 2025 (dále též „*s. ř. s.*“), jednoznačně plyne, že aktivně legitimovanou osobou k podání kasační stížnosti je bez dalšího i osoba zúčastněná na řízení. K subjektivní přípustnosti kasační stížnosti poukázal na své oznámení o uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení ze dne 29. 7. 2024. Úvahy navrhovatelů o domnělé rozpornosti úkolů pro územní plánování stanovených AZÚR označil za účelové. Posouzením aspektů komunikace 43 se již podrobně věnoval v územní studii.

[24] Osoby zúčastněné na řízení I) až III) se ke kasačním stížnostem nevyjádřily.

pokračování

III. Posouzení kasačních stížností

[25] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasačních stížností a konstatoval, že kasační stížnosti byly podány včas, osobami oprávněnými, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Stěžovatelé jsou v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupeni advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasačních stížností dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[26] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

III. a) Kasační stížnost odpůrce

[27] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační stížností stěžovatele a).

III. a) 1. K námitce nedostatečného odůvodnění neprovedení SEA ke změně územního plánu

[28] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že se obdobnou situací, kdy krajský úřad nedostatečně odůvodnil, proč nebylo nutné provést vyhodnocení SEA ke změně tehdy přezkoumávaného územního plánu, který do svého obsahu převzal tentýž koridor komunikace stanovený na úrovni AZÚR jako územní plán napadený v nynější věci, zabýval již v rozsudku tohoto soudu ze dne 12. 6. 2025, č. j. 3 As 267/2024-68, týkajícím se obce Moravské Knínice. V nynější věci přitom zdejší soud neshledal důvod se od závěrů vyslovených v uvedeném rozsudku odchýlit a stejně jako krajský soud z nich v podrobnostech vycházel.

[29] Podle § 19 odst. 2 stavebního zákona, *úkolům územního plánování je také posouzení vlivů politiky územního rozvoje, územního rozvojového plánu, zásad územního rozvoje nebo územního plánu na udržitelný rozvoj území (§ 18 odst. 1). Pro účely tohoto posouzení se zpracovává vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Jeho součástí je také vyhodnocení vlivů na životní prostředí, ve kterém se určí, popíšu a posoudí možné významné vlivy na životní prostředí vyplývající z politiky územního rozvoje, územního rozvojového plánu, zásad územního rozvoje nebo územního plánu a rozumná náhradní řešení s přihlédnutím k cílům posuzovaných dokumentů. Náležitosti tohoto posouzení jsou stanoveny v příloze k tomuto zákonu, včetně posouzení vlivu na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.*

[30] Podle § 43 odst. 1 stavebního zákona, *územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen "urbanistická koncepce"), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy, plochy změn v krajině a plochy přestavby, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. Záležitosti nadmístního významu, které nejsou řešeny v zásadách územního rozvoje, mohou být součástí územního plánu, pokud to krajský úřad ve stanovisku podle § 50 odst. 7 z důvodu významných negativních vlivů přesahujících hranice obce nerytloučí.*

[31] Podle § 43 odst. 3 věta první stavebního zákona, *územní plán v souvislostech a podrobnostech území obce přepřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje, s politikou územního rozvoje a s územním rozvojovým plánem.*

[32] Podle § 36 odst. 3 věta druhá stavebního zákona, *zásady územního rozvoje ani vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím.*

[33] Stěžovatel poukazuje na to, že postupoval v souladu se stanovisky krajského úřadu, která zpracování SEA ke změně územního plánu ve vztahu k vymezení koridoru DS41 pro komunikaci I/43 nepožadovala. Pomíjí však, že dle krajského soudu stanoviska krajského úřadu neobsahují dostatečné vysvětlení, proč nebylo nutné provádět vyhodnocení SEA k napadené změně územního plánu. K tomu stěžovatel pouze uvádí, že krajský soud pominul, „že v době projednávání změny územního plánu nebyly k dispozici podklady, na jejichž základě by bylo možné zpřesnit vymezení koridoru jeho zúžením“, a dále že krajský úřad „proto nemohl dovodit, že by na úrovni obce došlo k úpravám, které by vedly ke změně obsahu zásad územního rozvoje.“

[34] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že ze stanovisek krajského úřadu nevyplývají důvody, proč nemuselo být posouzení vlivů na životní prostředí provedeno. Stanovisko krajského úřadu je jiným úkonem správního orgánu ve smyslu § 158 odst. 1 správního řádu, na který se v souladu s § 154 správního řádu přiměřeně použije § 68 odst. 3 téhož zákona v rozsahu, v jakém je jeho použití potřebné. Nedostatečné odůvodnění stanoviska, které nevyžaduje vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí, může vést ke zrušení územního plánu (srov. rozsudky NSS ze dne 20. 12. 2016, č. j. 5 As 94/2015-79, a ze dne 7. 1. 2010, č. j. 9 Ao 4/2009-111). Přestože správní soudy musí zachovávat zdrženlivost, pokud jde o formální nedostatky územního plánu a jemu předcházejícího řízení, nelze postupovat tak, že by bylo možno na odůvodnění podkladových stanovisek dotčených orgánů zcela rezignovat (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2016, č. j. 10 As 221/2015-58).

[35] Jak shrnul již krajský soud v napadeném rozsudku, krajský úřad ve stanovisku ze dne 2. 12. 2022 dle § 55a odst. 2 písm. d) a e) neuplatnil požadavek na vyhodnocení vlivů na životní prostředí s odůvodněním, že „navrhovaný obsah změny č. 1 územního plánu Bořitov nestanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a není tedy předmětem posuzování ve smyslu ustanovení § 10a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.“ Dle koordinovaného stanoviska ze dne 23. 2. 2023 pak krajský úřad z hlediska zákona o posuzování vlivů na životní prostředí neměl k návrhu změny územního plánu žádné připomínky. Krajský soud tak správně shledal, že krajský úřad ve svém stanovisku ani následném koordinovaném stanovisku dostatečně neodůvodnil, proč k návrhu změny územního plánu nebylo nutné zpracovat posouzení vlivů na životní prostředí. Krajský úřad v těchto stanoviscích nepracoval s kritérii vymezenými v příloze č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, na jejichž základě se při pořizování územního plánu (resp. jeho změny) posuzuje, zda má být uplatněn požadavek na zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí, a ve vztahu k předmětnému koridoru se jimi vůbec nezabýval. Důvod neprovedení vyhodnocení SEA nelze seznat ani z odůvodnění územního plánu. Tato kasační námitka tak není důvodná.

[36] Stěžovatel a) dále namítá, že posouzení SEA na úrovni územního plánu nemuselo být provedeno, jelikož fakticky nemůže obsahovat jiné informace, než krajské posouzení vlivů na životní prostředí na úrovni AZÚR. Jednalo by se tak o duplicitní posouzení. Nejvyšší správní soud podotýká, že zhodnocení, zda je nutné provést SEA, nenáleží stěžovateli, ani pořizovateli územního plánu (zde město Blansko), nýbrž krajskému úřadu, který je povinen svůj závěr přezkoumatelně vyjádřit ve stanovisku podle § 47 odst. 2 a 3 stavebního zákona (což neučinil – viz výše), přičemž takový závěr je pak pro pořizovatele územního plánu závazný. Úvahy ohledně potřeby provedení SEA, jestliže je koridor DS41 komunikace I/43 přebírán z AZÚR, krajský soud uvedl nad rámec nutného „v reakci na uplatněnou obranu odpůrce [stěžovatele a) – pozn. NSS]“. Pro zrušující výrok napadeného rozsudku však bylo podstatné, že krajský soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti stanovisek krajského úřadu. Pro úplnost se nicméně Nejvyšší správní soud stručně vyjádří i k této kasační argumentaci.

pokračování

[37] Nejvyšší správní soud upozorňuje na rozsudek tohoto soudu ze dne 23. 4. 2025, č. j. 3 As 274/2023-158, jenž se týká územního plánu obce Kuřim, který do svého obsahu převzal tentýž koridor komunikace stanovený na úrovni AZÚR jako územní plán posuzovaný v nynější věci. Rozsudek NSS ve věci Kuřim se zabývá mimo jiné tím, zda mělo být při pořizování tehdy přezkoumávaného územního plánu provedeno vyhodnocení vlivů na životní prostředí. S ohledem na uvedené nemá Nejvyšší správní soud důvod se v nynější věci od závěrů odkazovaného rozsudku odchýlit.

[38] Stěžovatel a) ve své argumentaci nijak nereflakuje zákonnou úpravu charakteru a obsahu územního plánu. Jak uvedl zdejší soud ve výše uvedeném rozsudku, ze zákonné úpravy zřetelně vyplývá pozitivní závaznost zásad územního rozvoje pro územní plán, tj. že územně plánovací dokumentace obce v souladu s § 43 odst. 1 a 3 stavebního zákona zpřesňuje a rozvíjí aspekty stanovené nadřazenou územně plánovací dokumentací (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2016, č. j. 4 As 88/2016-35, č. 3475/2016 Sb. NSS, body 26 a násl.). Zpracované posouzení SEA je pak v souladu s § 19 odst. 2 stavebního zákona součástí územně plánovací dokumentace; hierarchičnost daná pro celou územně plánovací dokumentaci proto *a maiori ad minus* platí i ve vztahu k posouzením SEA na úrovni obecní a krajské. Není tak pravda, že by SEA na obecní úrovni nemohla obsahovat jiné informace než krajská SEA. Naopak, posouzení SEA na úrovni územního plánu rovněž zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly, které pro ni vyplynou ze zásad územního rozvoje (pakliže budou splněny další zákonné podmínky pro povinnost provést posouzení SEA při pořizování územního plánu). Nadto lze podotknout, že v projednávané věci SEA na úrovni AZÚR stanovila územně plánovacím dokumentacím dotčených obcí úkoly týkající se posouzení vlivu nově navržené dopravní infrastruktury na životní prostředí (viz bod 101 napadeného rozsudku).

[39] K námitce, dle níž posouzení vlivů na životní prostředí ve vztahu pouze ke zrušeným částem územního plánu nenese žádný přínos a „*nejjednodušším a nejrychlejším řešením je v tomto případě vydání povolení záměru ve prospěch Ředitelství silnic a dálnic (stavebníka – pozn. NSS) v souladu se zásadami územního rozvoje*“, Nejvyšší správní soud uvádí, že povinnost provést SEA se neodvíjí od přínosu pro dotčenou obec či nejlevnějšího a nejrychlejšího řešení. Pro učinění závěru o tom, zda má být SEA provedena, jsou rozhodná kritéria vyplývající ze zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, jeho příloh a přílohy stavebního zákona, která krajský soud shrnul v bodech 87, 88 a 92 napadeného rozsudku.

[40] Na základě výše uvedeného shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou též námitku, že by provedení SEA na úrovni územního plánu bylo v rozporu s § 55 odst. 3 stavebního zákona. Krajský soud v bodu 93 napadeného rozsudku správně vysvětlil, že „*pod § 55 odst. 3 větu třetí ve spojení s § 55a odst. 2 písm. e) stavebního zákona lze zahrnout pouze ty změny územního plánu, u nichž nelze rozumně předpokládat, že by mohly mít jiné vlivy na životní prostředí, než které již podléhaly posouzení v nadřazené územně plánovací dokumentaci. Princip zamezení opakovaného posuzování vyhodnocení vlivů změny územního plánu na udržitelný rozvoj území nelze vykládat v tom smyslu, že lze vynechat zákonem a judikaturou dovozené obsahové náležitosti dotčeného posouzení. To zkrátka musí někde v úplnosti a potřebné míře konkrétnosti proběhnout. (...) V případě koridoru DS41 se sice jedná o převzetí koridoru komunikace stanovené na úrovni zásad územního rozvoje, ze stavebního zákona ale neplyne, že by v takovém případě automaticky nemělo proběhnout posouzení SEA na úrovni územního plánu v rozsahu stanoveném zákonem, resp. judikaturou.*“ Tento závěr, vyslovený již v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2022, č. j. 64 A 4/2022-161, bod 43, aproboval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 4. 2025, č. j. 2 As 34/2024-64, při přezkumu rozsudku téhož soudu ze dne 3. 1. 2024, č. j. 73 A 5/2023-153. Uvedl, že „*krajský soud činí principiálně správnou úvahu, když s odkazem na svou předcházející judikaturu (...) dovozuje, že v rámci hodnocení SEA při pořizování územního plánu není možné mechanicky převzít hodnocení SEA provedené na úrovni zásad územního rozvoje, neboť se obecně nejedná*

o posuzování též, když při územním plánování je nezbytné zohlednit lokální vlivy vymezovaných ploch na území konkrétní obce a přijmout tomu odpovídající opatření.“ (bod 14 cit. rozsudku).

[41] Bylo by předčasné zabývat se tvrzením stěžovatele a), že relevantní negativní vlivy byly již zhodnoceny v rámci SEA na krajské úrovni, a posouzení SEA na úrovni územního plánu tak již nemůže identifikovat nové relevantní negativní vlivy na území stěžovatele a). Bude na krajském úřadu, aby v dalším řízení ve svém stanovisku vydaném podle § 47 odst. 2 a 3 stavebního zákona [resp. nyní již podle § 89 odst. 3 písm. b) zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon] přezkoumatelně odůvodnil, zda s ohledem na rozsah posouzení SEA na úrovni AZÚR bude potřebné vypracovat posouzení SEA i ke změně územního plánu. Krajský úřad přitom bude povinen zhodnotit, zda posouzení SEA na úrovni AZÚR zpracovalo vlivy koridoru DS41 pro komunikaci I/43 v takové míře, aby bylo možné je zcela převzít na úrovni územního plánu.

[42] Stěžovatel a) dále namítá, že jeho případ je skutkově obdobný věci posuzované v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 7. 2023, č. j. 63 A 5/2021-135, v němž krajský soud vyslovil, že vedení koridoru v rozporu se zásadami územního rozvoje by bylo nezákonné. Stěžovatel a) z uvedeného dovozuje, že SEA na úrovni územního plánu postrádá smysl, neboť již není možné koncepci upravovat. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že rozsudek krajského soudu č. j. 63 A 5/2021-135 se vyjadřoval k situaci, kdy by byl koridor vymezen zcela mimo území, v němž jej vymezily zásady územního rozvoje. Nezpochyboval však, že by v rámci územního plánování mohlo dojít k úpravám koridoru, resp. k jeho zpřesnění. Zúžení šířky koridoru vymezeného ve věci uplatňovanými zásadami územního rozvoje v tehdy přezkoumávaném územním plánu dokonce aproboval. Námitka stěžovatele a) proto není důvodná. Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v nyní posuzovaném případě bylo jedním z úkolů vyplývajících z AZÚR pro územní plánování právě zpřesnění a vymezení koridoru DS41 s ohledem na minimalizaci vlivů na území stěžovatele a), a to konkrétně na složky životního prostředí specifikované v bodu 81d písm. f) a h) AZÚR. I v tomto ohledu lze považovat odůvodnění stanovisek krajského úřadu ve vztahu k nepožadování provedení SEA za nedostačující, neboť k tomu, zda byly požadavky na minimalizaci vlivů a dopadů koridoru pro komunikaci I/43 v rámci změny územního plánu splněny, se krajský úřad vůbec nevyjadřuje. Stěžovatel a) tyto skutečnosti v kasační stížnosti pomíjí a setrvává na své argumentaci, že veškeré vlivy již byly vyhodnoceny v rámci SEA na krajské úrovni.

[43] Nejvyšší správní soud s ohledem na skutečnost, že shledal správným závěr krajského soudu o nedostatečném odůvodnění stanovisek krajského úřadu, dle kterých nebylo nutné posouzení vlivů na životní prostředí na úrovni územního plánu provést, a neztotožnil se se stěžovatelovým tvrzením, že posouzením vlivů na životní prostředí na úrovni územního plánu by došlo k nepřipustnému duplicitnímu posouzení, neshledal důvod pro položení předběžných otázek SDEU, jak navrhovali ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhovatelé.

[44] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že krajský soud shledal odůvodnění stanovisek krajského úřadu nedostatečnými též z důvodu, že se nezabývala tím, zda vyhodnocení SEA ke změně územního plánu nemělo být provedeno z důvodu vymezení koridoru DSÚKB ve změně územního plánu. Z kasační argumentace stěžovatele a) je přitom patrné, že nesouhlas s nedostatečným odůvodněním nestanovení požadavku na provedení SEA ze strany krajského úřadu odůvodňuje zejména tím, že koridor byl do změny územního plánu převzat z AZÚR, k nimž již byla provedena SEA na krajské úrovni. Vzhledem k tomu, že koridor DSÚKB nebyl přebírán z AZÚR, je zřejmé, že stěžovatel stran neprovedení SEA napadá pouze závěry krajského soudu týkající se koridoru DS41. Nejvyšší správní soud proto přezkoumal závěry krajského soudu v rozsahu vymezeném stěžovatelem v kasační stížnosti, a zákonností odůvodnění stanovisek krajského úřadu stran neprovedení SEA ve vztahu ke koridoru DSÚKB se nezabýval.

pokračování

III. a) 2. K námitce nedostatečného odůvodnění stanoviska orgánu ochrany ZPF

[45] Stěžovatel a) nesouhlasí s hodnocením krajského soudu, že závěr krajského úřadu jako orgánu ochrany ZPF uvedený v odůvodnění koordinovaného stanoviska ze dne 23. 2. 2023, podle něhož vymezení koridoru DS41 nevyvolá nároky na zábor ZPF, lze považovat za „spekulativní“.

[46] Ze správního spisu vyplývá, že krajský úřad ve svém koordinovaném stanovisku ze dne 23. 2. 2023 k návrhu změny územního plánu z hlediska zákona o ochraně ZPF uvedl, že „*změna č. 1 dále navrhuje koridor dopravní infrastruktury DS41, který je trasovaný přes plochy krajinné zeleně a plochy zemědělské. Podstatná část koridoru je vymezena v sousedních obcích (Býkovice, Černá Hora). Pro kvantifikaci dopadu na ZPF byla stanovena odhadovaná šířka tělesa stavby na 60 m (včetně náspů aj.), při této šířce těleso trasované středem koridoru nezasahuje do k. ú. Bořitov, a tedy nároky na zábor ZPF nejsou vyvolány.*“

[47] Z odůvodnění koordinovaného stanoviska tedy vyplývá, že krajský úřad založil závěr, že k záboru ZPF na území stěžovatele a) nedojde, na tom, že předmětná komunikace bude vedena ve středu koridoru DS41. Nejvyšší správní soud přisvědčuje krajskému soudu, že uvedené odůvodnění krajského úřadu nemůže bez dalšího obstát. Krajský soud správně uvedl, že ačkoliv skutečně není možné, aby územím obce Bořitov vedlo celé těleso komunikace, neboť na území obce Bořitov jsou vymezeny toliko výseče části koridoru DS41 v marginálním rozsahu na jeho úplném západním okraji, a to ve dvou výběžcích (srov. grafická část změny územního plánu), nelze tím vyloučit, že na území obce Bořitov může dojít k záboru ZPF. Smyslem daného koridoru je ohraničit určité území, v jehož rámci může být v navazujících územně povolovacích procesech umístěna stavba dané komunikace. Kdyby přicházelo v úvahu pouze to, že komunikace 43 povede středem daného koridoru, pozbývalo by smyslu jej vymezovat v širším rozsahu, než jaký je nezbytný k realizaci samotné komunikace (viz body 154 a 155 napadeného rozsudku). Sám stěžovatel a) přitom v kasační stížnosti podotkl, že konkrétní trasování předmětné komunikace není dosud definitivně určeno.

[48] Pokud pak stěžovatel a) poukazuje na stávající fyzické podmínky v dotčeném území, které variantu umístění koridoru DS41, jež by vedla k záboru ZPF v rámci území stěžovatele a), objektivně znemožňují (existence maloplošného zvláště chráněného území – přírodní památka „Čtvrtky za Bořím“ – uvnitř koridoru), fakticky tím doplňuje odůvodnění stanoviska krajského úřadu. Tento důvod pro závěr, že k záboru ZPF na území stěžovatele a) nedojde, krajský úřad ve svém stanovisku neuvedl a neuváděl jej ani stěžovatel a) v rámci správního ani soudního řízení. Stěžovatel a) tuto skutečnost předestřel poprvé až v doplnění kasační stížnosti.

[49] Z ustálené judikatury NSS vyplývá, že „*vyjádření žalovaného (ať již jde o vyjádření k žalobě nebo kasační stížnosti) není z povahy věci způsobilé nahradit odůvodnění napadeného rozhodnutí. Nedostatký v soudním řízení přezkoumávaného správního rozhodnutí proto nelze zhojit ani ve vyjádření k žalobě, ani ve vyjádření ke kasační stížnosti (srov. např. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, č. 73/2004 Sb. NSS, nebo též usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Je tomu tak proto, že zákonnost rozhodnutí správního orgánu lze posuzovat toliko skrze v něm obsažené odůvodnění, a nikoliv skrze dodatečně učiněné vyjádření (k žalobě či ke kasační stížnosti). Ke skutečnostem doplněným ve vyjádření žalovaného při úvahách o přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí proto nelze přiblížit*“ (srov. rozsudky NSS ze dne 30. 4. 2025, č. j. 4 As 28/2024-43, bod 34, či ze dne 15. 12. 2025, č. j. 8 As 85/2025-62, bod 34). Nemůže-li v soudním řízení „dopovědět“ či „nahradit“ důvody svého rozhodnutí sám správní orgán, který rozhodnutí vydal (zde krajský úřad), tím spíš za něj nemůže v soudním řízení kompenzovat nedostatek odůvodnění jeho rozhodnutí odpůrce v postavení stěžovatele a). Takto

pojată námitka tedy nemůžé uspět. Nejvyšší správni soud nadto podotýká, že stěžovatel a) uvedenou argumentací popírá své předchozí tvrzení v kasační stížnosti, že „*v době projednávání změny územního plánu nebyly k dispozici podklady, na jejichž základě by bylo možné zpřesnit vymezení koridoru jeho zúžením.*“

[50] Nejvyšší správni soud na základě výše uvedeného uzavírá, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že odůvodnění koordinovaného stanoviska ze dne 23. 2. 2023 k návrhu změny územního plánu z hlediska ochrany ZPF ve vztahu ke koridoru DS41 nelze považovat za dostatečné. Bude na krajském úřadu, aby v dalším řízení ve svém stanovisku přezkoumatelně odůvodnil, zda s ohledem na výše uvedené nemůžé dojít vymezením předmětného koridoru k záboru ZPF v rámci území stěžovatele a), a to i s přihlédnutím ke stěžovatelem a) tvrzené existenci maloplošného zvláště chráněného území (přírodní památka „Čtvrťky za Bořím“) na území, jímž je veden předmětný koridor, znemožňující vedení předmětné komunikace zasahující do tohoto chráněného území.

[51] Samotné pochybení krajského úřadu týkající se nedostatečného odůvodnění jeho doplňujícího stanoviska ze dne 7. 3. 2023 z hlediska ochrany ZPF ve vztahu ke koridoru DSUKB pak stěžovatel a) výslovně nezpochybňoval. Rozporuje pouze, že se jedná o tak závažné pochybení, které by mohlo samo o sobě vést ke zrušení územního plánu. Touto otázkou se Nejvyšší správni soud zabývá níže v části III. a) 4. tohoto rozsudku.

III. a) 3. K námitce týkající se povinnosti provést hodnocení hluchnosti

[52] Stěžovatel a) namítá, že ačkoliv plánovaná silniční dopravní infrastruktura představuje zdroj hluku, měl by být tento aspekt posuzován až v rámci posouzení vlivů záměru na projektové úrovni.

[53] Nejvyšší správni soud souhlasí s krajským soudem, že pro posouzení otázky, zda v nyní projednáváné věci mělo proběhnout hodnocení hluchnosti, bude nejprve nutné přezkoumatelně posoudit, zda ke změně územního plánu mělo být provedeno vyhodnocení SEA [viz část III. a) 1. tohoto rozsudku]. Ačkoliv je tedy nyní předčasné činit jakékoliv závěry stran hodnocení hluchnosti k předmětné změně územního plánu, považuje Nejvyšší správni soud, vzhledem k tomu, že se krajský soud hodnocením hluchnosti ve svém rozsudku zabýval nad rámec potřebného odůvodnění, za vhodné se k námitce též vyjádřit.

[54] Jak již uvedl zdejší soud v části III. a) 1. tohoto rozsudku, při územním plánování je nezbytné zohlednit lokální vlivy vymezovaných ploch na území konkrétní obce a přijmout tomu odpovídající opatření. Posouzení SEA tedy na úrovni územního plánu hodnotí vlivy vymezené v příloze stavebního zákona v rozsahu podrobnosti a míře konkrétnosti odpovídající územnímu plánu. Rovněž zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly, které pro ni vyplývají ze zásad územního rozvoje. V nyní posuzovaném případě stanovila SEA na úrovni AZÚR jako jeden z úkolů pro územní plánování „*zpřesnit a vymežit koridor DS41 s cílem minimalizace dopadů na obytnou zástavbu, s ohledem na potřebu protihlukových opatření (např. protihlukové stěny, zemní valy) a na snížení imisních příspěvků komunikace (např. vegetační bariéry, ozelenění), s ohledem na zmírnění pobledového působení komunikace (např. vegetační bariéry, překrytí, ozelenění).*“ [srov. bod 81d písm. h) AZÚR]. Z uvedeného vyplývá, že součástí vyhodnocení SEA, pokud je prováděno, by mělo být i hodnocení záměru této komunikace jako zdroje hluku coby jednoho z vlivů vymezených v příloze stavebního zákona, který je třeba na konkrétnější úrovni územního plánu posoudit.

[55] K míře podrobnosti, v níž by mělo být hodnocení hluchnosti na úrovni územního plánu případně provedeno, odkazuje Nejvyšší správni soud na již výše citovaný rozsudek

pokračování

č. j. 2 As 34/2024-64, dle něž „*způsob zhodnocení negativních vlivů vyplývajících z územního plánu a reakce na ně v podobě navržené opatření k jejich předcházení, resp. zmírnění, je otázkou skutkovou a bude se z podstaty věci lišit případ od případu. Platí však, že podoba daných opatření by vždy měla odpovídat identifikovaným negativním vlivům územního plánu. Klíčová je přitom skutečnost, zda přijatá opatření představují dostatečně účinné řešení naplňující možnosti, jimiž územní plán z hlediska rozvoje řešeného území vymezením ploch a koridorů disponuje.*“ (bod 15 cit. rozsudku). V případě posuzovaném v citovaném rozsudku shledal zdejší soud dostatečným, jestliže krajský úřad ve vyhodnocení SEA k negativnímu vlivu souvisejícímu s vymezením totožného koridoru jako v nyní posuzovaném případě (zvýšení imisí včetně hluku v souvislosti s výstavbou a provozem komunikace 43) odkázal na obsah AZÚR [tj. na nutnost vymezení protihlukových stěn či zemních valů snižujících hlučnost a prvků redukujících imisní příspěvky (vegetační bariéry, ozelenění)]. Poukázal na to, že konkrétní lokalizace jednotlivých opatření, stejně jako přesné zasazení komunikace 43 do koridoru dopravní infrastruktury, je věcí územního řízení.

[56] Pokud by krajský úřad v dalším řízení dospěl k závěru, že posouzení SEA ke změně územního plánu mělo proběhnout, mělo by být součástí SEA i hodnocení hlučnosti coby jednoho z vlivů, které bylo třeba na konkrétnější úrovni územního plánu posoudit. Bude poté otázkou, v jaké míře podrobnosti by mělo být s ohledem na provedené hodnocení hlučnosti ve vyhodnocení SEA na krajské úrovni provedeno hodnocení hlučnosti v rámci případné SEA na obecní úrovni. Při posuzování nutnosti provést ke změně územního plánu hodnocení hlučnosti bude též nutné přihlídnout k tomu, že změnou územního plánu byl vymezen též koridor DSÚKB, jenž nevychází z AZÚR a jehož vlivy na životní prostředí nebyly posuzovány v rámci SEA na krajské úrovni.

[57] Co se pak týče toho, jak by mělo konkrétní provádění hodnocení hlučnosti probíhat a jaké by měly být použity indikátory, Nejvyšší správní soud považuje ve shodě s krajským soudem za nepochybné, že proces pořízení územního plánu lze považovat za akustické plánování ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice o hodnocení hlučnosti. Podle tohoto ustanovení se akustickým plánováním rozumí *řízení postupu při vytváření budoucí akustické situace pomocí plánovaných opatření v rámci územního plánování, inženýrských opatření v oblasti dopravních systémů, plánování dopravy, snižování hluku ochrannými protihlukovými opatřeními a řízením oblasti zdrojů hluku*. Při posuzování dopadů územního plánu na hlukovou zátěž v území by proto mělo být postupováno v souladu s požadavky směrnice o hodnocení hlučnosti. Srov. též rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2025, č. j. 2 As 86/2022-197, bod 157, v němž zdejší soud považoval za akustické plánování ve smyslu čl. 3 písm. u) směrnice o hodnocení hlučnosti proces pořízení hlukové studie, která je podkladem pro územní studii a aktualizaci zásad územního rozvoje. V rozsudku NSS ze dne 19. 9. 2025, č. j. 6 As 186/2023-104, bod 215, pak zdejší soud podřadil pod akustické plánování též vyhodnocení vlivů aktualizace zásad územního rozvoje na udržitelný rozvoj území.

[58] K použití hlukových indikátorů L_{den} a L_{night} stanovených v příloze I směrnice o hodnocení hlučnosti pro akustické plánování se Nejvyšší správní soud vyjádřil v již uvedeném rozsudku č. j. 6 As 186/2023-104, bod 215. Dospěl k závěru, že „*stěžovatel nicméně nesprávně dovozuje, že se tyto požadavky (indikátory stanovené v příloze I směrnice o hodnocení hlučnosti – pozn. NSS) vztahují rovněž na akustické plánování. Z čl. 5 odst. 3 směrnice o hodnocení hluku vyplývá, že pro akustické plánování mohou členské státy používat indikátory jiné než L_{den} a L_{night} . Užití těchto indikátorů je předepsáno pro přípravu a revizi strategických hlukových map, jak vyplývá z čl. 5 odst. 1 směrnice. Směrnice nijak neupravuje postup při akustickém plánování, pouze tento pojem definuje a umožňuje užití jiných indikátorů než těch, které jsou touto směrnicí zaváděny jako společné indikátory pro strategické hlukové mapování a na něj navazující tvorbu akčních plánů. Tomu odpovídá i to, že vyhláška o hlukovém mapování, jejímž účelem je transponovat směrnici o hodnocení hluku do vnitrostátního práva, upravuje v souladu s touto směrnicí hlukové ukazatele a způsob jejich výpočtu, které se užívají pouze při strategickém hlukovém mapování.*“

[59] Shodně též v rozsudku č. j. 2 As 86/2022-197, bod 157, zdejší soud nepřisvědčil námitce stěžovateli, že „*ke tomu, aby pro akustické plánování mohlo být použito jiných indikátorů než L_{den} a L_{night} , je potřeba, aby tyto indikátory byly vymezeny v obecně závazném právním předpise. (...) Z čl. 5 odst. 3 směrnice o řízení hluku vyplývá, že pro specifický postup spadající pod pojem akustického plánování jsou členské státy oprávněny používat jiné indikátory než L_{den} a L_{night} . Ze směrnice nevyplynou další podmínky pro členské státy, které by bylo potřeba pro možnost užití tohoto oprávnění naplnit. Dle Nejvyššího správního soudu tak akustické plánování představuje výjimku z povinnosti užívat jednotné hlukové indikátory stanovené směrnicí o řízení hluku, resp. jejími přílohami.*“

[60] Nejvyšší správní soud s ohledem na skutečnost, že shledal správným závěr krajského soudu, že je teprve otázkou do budoucna, zda by vůbec mělo hodnocení hlučnosti ke změně územního plánu proběhnout, a případně jak konkrétně, kdy uvedené bude povinen v rámci dalšího postupu řádně posoudit krajský úřad, neshledal důvod pro položení předběžné otázky SDEU, zda se povinnost provádět akustické plánování vztahuje ke všem procesům územního plánování bez ohledu na vyhodnocení SEA, jak navrhovali ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhovatelé.

[61] Pokud jde o návrh na položení předběžné otázky SDEU týkající se hlukových indikátorů, lze opět poukázat na rozsudky NSS č. j. 2 As 86/2022-197, bod 158 a č. j. 6 As 186/2023-104, bod 220, v nichž se Nejvyšší správní soud vyjádřil k návrhu obdobně formulované předběžné otázky. Danou otázku považoval za *acte clair*, neboť výklad je zcela zřejmý již ze samotného textu směrnice o hodnocení hlučnosti. Nejvyšší správní soud proto ani v nyní posuzované věci neshledal důvod pokládat v tomto ohledu předběžnou otázku SDEU.

III. a) 4. K namítanému zásahu do práva na samosprávu

[62] Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že zákonnost územně plánovací dokumentace je třeba podle ustálené judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu posuzovat v kontextu práva obce na samosprávu, které zahrnuje i právo uspořádat své územní poměry podle vlastních představ. Územní plán je (politickým) uvážením obce v přístupu k vlastnímu rozvoji a projevem práva na samosprávu územního celku, jemuž předchází vážení řady různých, často i odlišných či protichůdných soukromých i veřejných zájmů. Výsledek tohoto uvážení, respektive upřednostnění některých zájmů před jinými nesmí nahodile, svévolně či excesivně zasahovat do základních práv osob, jichž se dotýká. Soudy se tedy při hodnocení zákonnosti územně plánovací dokumentace řídí zásadou zdrženlivosti, neboť nepřiměřené zásahy soudní moci do konkrétních odůvodněných a zákonu se neprotivících rozhodnutí územní samosprávy by byly porušením ústavních zásad o dělbě moci. Ke zrušení územního plánu tak soud přistoupí pouze tehdy, byl-li zákon v průběhu procesu přijímání územního plánu či vlastní zvolenou podobou územní regulace porušen v nezanedbatelné míře, tj. v intenzitě zpochybňující zákonnost vydaného opatření obecné povahy (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11, či rozsudky NSS ze dne 2. 2. 2011, č. j. 6 Ao 6/2010-103, č. 2552/2012 Sb. NSS, ze dne 20. 4. 2022, č. j. 10 As 226/2019-46, nebo ze dne 26. 6. 2024, č. j. 3 As 24/2023-44).

[63] Stěžovatel a) namítá, že krajský soud zasáhl do jeho práva na samosprávu. Tento zásah spatřuje zejména v tom, že krajský soud povinnost odůvodnit neprovedení vyhodnocení SEA ve vztahu ke zrušené části územního plánu dovodil v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 9. 2002, sp. zn. IV. ÚS 331/02, za použití extenzivního výkladu, který nemá oporu v zákonné dikci. S tím však Nejvyšší správní soud nesouhlasí, přičemž poukazuje na body 86 až 104 napadeného rozsudku. Krajský soud v nich podrobně vyložil ustanovení stavebního zákona,

pokračování

z nichž povinnost odůvodnit neprovedení vyhodnocení SEA k územnímu plánu jasně vyplývá. Poukázal zejména na § 19 odst. 2 stavebního zákona, dle něž je úkolem územního plánování mj. posouzení vlivů územního plánování na udržitelný rozvoj území včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, jehož obsah stanovuje příloha stavebního zákona, jakož i zákon o posuzování vlivů na životní prostředí a jeho přílohy. Dále uvedl, že územně plánovací dokumentace obce v souladu s § 43 odst. 1 a 3 stavebního zákona zpřesňuje a rozvíjí aspekty stanovené nadřazenou územně plánovací dokumentací. Hodnocení se provádí v rozsahu podrobností a míře konkrétnosti, jakou má pořizovaná územně plánovací dokumentace. Připustil, že pokud změna územního plánu nespadá do některé z kategorií v § 10a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nemusí u něj vyhodnocení SEA obligatorně probíhat. Zároveň však vyložil, že z § 55 odst. 3 stavebního zákona neplyne, že u záměrů přebíraných ze zásad územního rozvoje nemusí automaticky proběhnout posouzení SEA na úrovni územního plánu. Krajský soud tak uvedl právní úpravu, v níž je obsažena povinnost odůvodnit neprovedení vyhodnocení SEA ve vztahu k části změny územního plánu. Rovněž poukázal na judikaturu, která tento závěr opakovaně potvrdila. Otázce správnosti závěru krajského soudu se zdejší soud věnoval v části *III. a) 1.* tohoto rozsudku. S ohledem na závěry učiněné v uvedené části tohoto rozsudku má Nejvyšší správní soud za to, že podmínka přípustnosti zásahu do práva na samosprávu spočívající v nepochybném požadavku na ochranu zákona, který musí mít oporu v dikci zákonné úpravy, byla splněna.

[64] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku týkající se „přemrštěnosti“ a přepjatého formalismu požadavku na odůvodnění neprovedení vyhodnocení SEA vůči změně územního plánu. Stěžovatel a) spatřuje „přemrštěnost“ tohoto požadavku v tom, že krajský soud požaduje odůvodnit neprovedení vyhodnocení SEA v situaci, kdy by vyhodnocení již nemohlo přinést relevantní informace, které by na podobu vymezení koridorů v územním plánu stěžovatele a) mohly mít reálný vliv. Touto námitkou se zdejší soud zabýval již výše v části *III. a) 1.* tohoto rozsudku, na níž v podrobnostech odkazuje.

[65] Pokud pak stěžovatel poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle níž jsou soudy při hodnocení zákonnosti územního plánu povinny řídit se zásadami proporcionality a zdrženlivosti, Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud při rozhodování této věci postupoval v souladu s těmito zásadami (viz body 43 a 112 až 114 napadeného rozsudku). Dospěl k závěru, že zjištěná nezákonnost stanovisek krajského úřadu spočívající v nedostatečném odůvodnění upuštění od požadavku na provedení vyhodnocení SEA představuje závažné pochybení, které odůvodňuje zásah do práva stěžovatele a) na samosprávu, a tedy zrušení části změny územního plánu. Stěžovatel a) při schvalování změny územního plánu v rámci své samosprávy nemohl kvůli chybějícímu odůvodnění, zda provést vyhodnocení SEA, nalézt spravedlivou rovnováhu mezi všemi střetávajícími se zájmy, včetně zájmů environmentálních. Zásah do práva na samosprávu proto není neproporcionální, neboť nad právem stěžovatele a) na samosprávu převládá zájem na ochraně životního prostředí, který odůvodňuje nutnost řádně posoudit, zda provést vyhodnocení SEA. Lze poukázat na již výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 267/2024-68, v němž zdejší soud neshledal postup téhož krajského soudu, který zrušil část územního plánu obce Moravské Knínice z důvodu nedostatečného odůvodnění neprovedení SEA, rozporný se zásadou zdrženlivosti. V bodu 36 cit. rozsudku zdejší soud uvedl, že „*pochybení, spočívající v neprovedení posouzení vlivů na životní prostředí, aniž by byl tento závěr přezkoumatelně odůvodněn, lze považovat za porušení zákona v intenzitě zpochybňující zákonnost napadeného územního plánu (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 AOs 3/2013-36).*“

[66] Závěr, že krajský soud postupoval v souladu se zásadou zdrženlivosti, je navíc jasně patrný z jeho postupu v řízení, neboť na základě zjištěné nezákonnosti zrušil pouze část změny územního plánu týkající se vymezení koridorů DS41 a DSÚKB, přičemž důsledně posuzoval

souvislost částí změny územního plánu navržených ke zrušení s předmětnou vadou (viz bod 200 napadeného rozsudku).

[67] Stěžovatel a) dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že absence projektové dokumentace ke stavbě křižovatky „I/73 Bořítov - Svitávka, PK OSSENDORF s.r.o., 06/2022“ ve správním spisu, na niž odkázal krajský úřad v doplňujícím stanovisku ze dne 7. 3. 2023 ve vztahu k záboru ZPF ke koridoru DSÚKB, představuje tak závažné pochybení, které samo o sobě odůvodňuje zrušení části územního plánu. Tento závěr však krajský soud v napadeném rozsudku nevyslovil. Jak vyplývá z výše uvedeného, krajský soud přistoupil ke zrušení části změny územního plánu proto, že krajský úřad nedostatečně odůvodnil závěr o nevyžadování provedení vyhodnocení SEA ke změně územního plánu. Ve vztahu k tomuto pochybení též posuzoval přiměřenost zásahu do práva na samosprávu stěžovatele a). Nedostatek doplňujícího stanoviska krajského úřadu z hlediska ochrany ZPF ve vztahu ke koridoru DSÚKB spočívající v absenci projektové dokumentace ve správním spise označil pouze za dílčí pochybení, které bude potřeba odstranit v dalším řízení.

[68] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku dílčí nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou stěžovatel a) spatřoval v tom, že se krajský soud v rozporu s judikaturou Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu nevyjádřil ke vzájemnému poměření práva na samosprávu a domnělým nedostatkům postupu z hlediska ochrany ZPF. Primární důvod ke zrušení částí územního plánu spočíval v nedostatku odůvodnění stanovisek krajského úřadu ve vztahu k vyhodnocení SEA. Krajský soud proto nepochybil, jestliže právo na samosprávu stěžovatele a) poměřoval s tímto pochybením a zásah do práva na samosprávu v souvislosti s pochybením krajského úřadu ve vztahu k ochraně ZPF již nevyhodnocoval. Napadený rozsudek proto není nepřezkoumatelný.

III. b) Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení IV)

[69] Nejvyšší správní soud nejprve předeseílá, že stěžovatel b) je aktivně procesně legitimovanou osobou k podání kasační stížnosti. Podle § 102 s. ř. s. může kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví mimo jiné podat i osoba zúčastněná na řízení. Postavení osoby zúčastněné na řízení vychází z podmínek § 34 s. ř. s. V daném případě stěžovatel b) takové postavení měl, což vyplývá z oznámení o uplatnění práv osoby zúčastněné na řízení ze dne 29. 7. 2024 založeného ve spise krajského soudu. V něm stěžovatel b) poukázal na § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), dle něž *kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Za účelem uspokojování potřeb občanů kraje spočívajících v zabezpečení odpovídající dopravní infrastruktury a zajištění rozvoje svého území vydal stěžovatel b) již výše specifikovanou AZÚR, kterou zavázal jednotlivé obce při vydávání navazující územně plánovací dokumentace. Pokud by došlo ke zrušení napadené změny územního plánu, byl by dle stěžovatele b) v důsledku toho ohrožen právě rozvoj území kraje a uspokojování potřeb občanů kraje. Stěžovatel b), jakožto vyšší územní samosprávný celek, který vydal AZÚR, tedy hájí v řízení návrhu na zrušení změny územního plánu své právo na samosprávu a zájmy občanů kraje, v důsledku čehož mu svědčí postavení osoby zúčastněné na řízení, která je rovněž oprávněna k podání kasační stížnosti.*

[70] Nejvyšší správní soud se tedy dále zabýval uplatněnými kasačními námitkami stěžovatele b). Shledal, že stěžovatel b) prezentoval obsahově totožné námitky jako stěžovatel a), které již Nejvyšší správní soud vypořádal ve vztahu ke stěžovateli a) výše v části III. a) tohoto rozsudku, na niž zde postačí odkázat.

pokračování

[71] Jedinou odchylkou v argumentaci stěžovatele b) je námitka, že krajský soud nesprávně kritizoval nedostatečné posouzení AZÚR a zároveň stěžovateli b) vytkl, že měl komplexněji posoudit komunikaci 43, aniž vzal v úvahu posouzení, které stěžovatel b) provedl v kapitole A. AZÚR, jež vychází z „Územní studie nadřazené dálniční a silniční síť v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno“. Veškeré vlivy plánované dopravní infrastruktury tak již byly dle stěžovatele b) vyhodnoceny v rámci SEA na krajské úrovni. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud stěžovateli b) (pořizovateli AZÚR) nevytkl nedostatečné posouzení SEA na úrovni AZÚR, jak tvrdí stěžovatel b). Pouze *obiter dictum* konstatoval, že by bylo vhodnější, pokud by SEA na úrovni AZÚR posoudila koridor DS41 komunikace I/43 komplexně. Jelikož se tak ale nestalo a posouzení SEA na krajské úrovni ponechalo některé úkoly na dotčených obcích, nepřisvědčil krajský soud argumentaci stěžovatele b), že provedení SEA na úrovni územního plánu nemohlo přinést další zjištění nad rámec posouzení SEA na úrovni AZÚR. Nicméně i pokud by tomu tak nebylo, nic by to neměnilo na závěru o nepřezkoumatelnosti stanovisek krajského úřadu, který byl pro zrušení části změny územního plánu rozhodný.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[72] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnosti stěžovatele a) i stěžovatele b) nedůvodnými, a proto je podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[73] O nákladech řízení o kasační stížnosti stěžovatele a) Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel a) v řízení úspěch neměl, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšní navrhovatelé mají vůči neúspěšným stěžovatelům a) a b) právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložili.

[74] Ve vztahu ke stěžovateli a) tyto náklady sestávají z odměny právní zástupkyně navrhovatelů za jeden úkon právní služby [vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele a) ze dne 23. 10. 2025] dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif). Odměnu za jeden úkon ve výši 4.620 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 5 písm. d) advokátního tarifu] je třeba upravit dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu (*Jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za druhou a každou další takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu snížená mimosmluvní odměna. Mimosmluvní odměna se snižuje za druhou osobu o 20 %, za třetí osobu o 40 %, za čtvrtou osobu o 60 % a za pátou a každou další osobu o 80 %.*), tj. za druhou zastupovanou osobu přičíst 3.696 Kč. Za jeden úkon tak zástupkyni navrhovatelů náleží odměna celkem 8.316 Kč. Navrhovatelé mají též právo na náhradu hotových výdajů jejich zástupkyně ve výši 450 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupkyně navrhovatelů soudu sdělila, že není plátkyní DPH, a proto se její odměna a náhrada hotových výdajů o tuto daň nezvyšuje. Každému z navrhovatelů a) a b) se tedy ve vztahu ke stěžovateli a) přiznává jako náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti částka ve výši 4.383 Kč (tj. ve výši jedné poloviny z částky 8.766 Kč). Tuto částku je stěžovatel a) povinen zaplatit každému z navrhovatelů k rukám jejich právní zástupkyně. K jejímu zaplacení byla stěžovateli a) stanovena přiměřená lhůta v délce jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

[75] Ve vztahu k neúspěšnému stěžovateli b) mají navrhovatelé v řízení o kasační stížnosti právo na náhradu nákladů, které se sestávají z odměny právní zástupkyně navrhovatelů za jeden právní služby [vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele b) ze dne 23. 10. 2025] dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Odměnu za jeden úkon ve výši 4.620 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 5 písm. d) advokátního tarifu] je třeba upravit dle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tj. za druhou zastupovanou osobu přičíst 3.696 Kč. Za jeden úkon tak zástupkyni náleží odměna celkem 8.316 Kč. Navrhovatelé mají též právo na náhradu hotových výdajů jejich zástupkyně

ve výši 450 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupkyně navrhovatelů není plátkyní DPH, a proto se její odměna a náhrada hotových výdajů o tuto daň nezvyšuje. Každému z navrhovatelů a) a b) se tedy ve vztahu ke stěžovateli b) přiznává jako náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti částka ve výši 4.383 Kč (tj. ve výši jedné poloviny z částky 8.766 Kč). Tuto částku je stěžovatel b) povinen zaplatit každému z navrhovatelů k rukám jejich právní zástupkyně. K jejímu zaplacení byla stěžovateli i b) stanovena přiměřená lhůta v délce jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

[76] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2025, které je pro toto řízení rozhodné, právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však osobám zúčastněným na řízení I) až III) žádná povinnost uložena nebyla, Nejvyšší správní soud neshledal ani jinou okolnost zvláštního zřetele hodnou, a proto osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2026

L. S.

Mgr. Aleš Roztočil v. r.
předseda senátu